

Revedere

de M. Eminescu

Revedere este publicată la 1 oct. 1879, în revista "Convorbiri literare".

"Revedere" este o meditație filosofică asupra trecerii timpului, care este văzut prin cele două ipostaze ale sale, umană și cosmică. Pentru om el este efemer, codrul, respectiv natura, se supune timpului cosmic, etern.

Discursul liric este construit pe un dialog între om și codru. Acest dialog releva condiția dramatică a ființei umane, supusă efemerității, precum și capacitatea codrului de a abolii timpul. Planul uman este interogativ, iar întrebările poetului vizează existența: "-Codrule, codruțule,/ Ce mai faci, drăguțule. Că de când nu ne-am văzut/ Multă vreme au trecut...". Presiunea timpului îl îndreaptă pe poet spre spațiul sacru, ocrotitor al codrului, pădurea fiind văzută ca un topos cu puteri protectoare. Tonul este cald, calm, dar sugerează o tristețe ascunsă. Răspunsul codrului cuprinde două secvențe, una individualizatoare, în centrul comunicării fiind pronumele personal la persoana I, "eu", alta generalizatoare, când codrul se identifică cu entitățile eterne ale întregului univers, prin pronumele personal la persoana I plural, "noi". În prima secvență, cadrul silvestru, marcat de eternitate ca de o succesiune a anotimpurilor ("Iarna viscolu-l ascult", "Vara doina mi-o ascult"), pare să înțeleagă tragedia ființei umane, pe care o ocrotește. Codrul se bucură atunci când omul își face simțită prezența; omul se simte protejat în acest spațiu. Este evident sentimentul de esența populară al comuniunii omului cu natura: "Vara doina mi-o ascult/ Pe cărarea spre izvor/ Ce le-am dat-o tuturor/ Umplându-și cofeile/ Mi-o cânta femeile".

Deși timpul trece, natura își păstrează identitatea, are puterea de a se regenera: "Vreme trece, vreme vine/ Tu din tânăr precum ești/ Tot mereu întinerеști".

Secvența a doua a răspunsului codrului accentuează ideea perenității naturii și a statorniciei ei, precum și ideea timpului distructiv care-l afectează doar pe om. Pentru codru curgerea timpului are alte semnificații: "-Ce mi-i vremea când de veacuri/ Stele-mi scânteie pe lacuri,/ Că de-i vremea rea sau bună,/ Vântu-mi bate, frunza-mi sună;/ și de-i vremea bună, rea,/ Mie-mi curge Dunărea". "Puternic și impasibil, având o calmă conștiință a perenității sale, codrul privește schimbările legate de anotimpuri, ca un adevărat geniu tutelar" (Zoe D. - Busulenga). Impasibilitatea codrului, a cărui existență nu este amenințată de trecerea vremii, este susținută pe plan lexical și gramatical de prezența celor două adjective antonime: "bună-rea". Drama omului este cu atât mai puternică, cu cât el este obligat să trăiască în mijlocul unei lumi eterne: "Marea și cu râurile/ Lumea cu pustiurile/ Luna și cu soarele,/ Codrul și izvoarele".

Dar condiția umană este definită și printr-o sentință în stil aforistic: "Numai omu-i schimbător/ Pe pământ rățăcitor". Atributele "schimbător" și "rățăcitor" evocă simbolic rolul și locul omului în univers. Epitetul "schimbător" implică ideea de devenire, de transformare, iar "rățăcitor" vine să-l singularizeze între elementele naturii.

Revedere este o meditație asupra efemerității ființei umane, accentuată de raportarea timpului uman la cel universal.

Elemente folclorice:

- tonalitatea de doină, cu o sonoritate tristă
- formulele de adresare (diminutive afective)
- ritmul trohaic, măsura versurilor de 7-8 silabe, rima împerecheată
- interogația retorică
- personificarea codrului
- dativul etic "Ce mi-i vremea"
- poziții și versuri de dimensiuni reduse, dar cu caracter de sentință

"Revedere" = elegie filosofică a cărei componentă esențială este îndepărtarea în timp și spațiu, pe fondul unei profunde nostalgii